

der er omgivet af Farer paa alle Sider, siger jeg, at Parlamentarismen maatte er det, som først og fremmest vil blive Kronens Støtte i farefulde Tider. Ogsaa jeg har den Opfattelse, og ogsaa fordi jeg tror, at Parlamentarisme vil blive Kronen en Støtte, er jeg Parlamentariker. Jeg tror ikke, at de republikanske Tendenser finde Tilflugtning i den danske Bondestand, og heller ikke tror jeg, at det i nogen nær Fremtid skulde ske, uden da under aldeles ekstraordinære Forhold, at den danske Bondestand vilde gjøre den Historiekriver til Stamme, som har sagt, at Kongen trygt kunde ty til den i onde Tider; men jeg tror rigtignok, at en af de mærkeste Styggefiger ved den høie Regjerings Maade at regjere paa er, at denne neppe er egnet, til at styrke Kjærligheden hos Folket til Kongehuset, ialtsald ikke i nogen syn-derlig Grad. Under første Behandling af Befæstningsloven bearbejdede det ærede andet Medlem for første Kreds os her paa denne Side med den Bemærkning: Naar de Herrer ville komme os imøde paa dette Felt, da ville sikkert mange af de Stridigheder, som ligge os imellem, jævnes, da vil Alt visseelig blive ordnet til de Herreres Tilfredshed. Jeg skal tillade mig at svare de Herrer paa den anden Side: Ville de komme os imøde overfor dette Spørgsmaal, Parlamentarismen, da vil maatte særdeles Meget, tror jeg, langt snarere blive ordnet til Alles Tilfredshed, end ved at efterkomme det ærede Medlems Raad. Vore ærede politiske Modstandere ville da blive fritagne for at stille dette Hovedhensyn, som den ærede Landstingsmand fandt burde stilles. Derved vilde vi ogsaa blive fritagne for at stille et enkelt Hensyn saa langt frem, og vi vilde da Alle kunne tage de tilbørlige Hensyn. Dette, maatte dog i Forbindelse med, at der blev bevilget et rimeligt Vederlag for Rigsdagsgjæringen, ville sikkert have til Følge, at Rigsdagen vilde faae et overveiende Flertal af Danmarks bedste Mænd, og det vilde sikkert være det bedste Middel til, at man ikke længere vilde være hjørt fast, og at man heller ikke saasnart igjen kom til det. Efter disse mere almindelige Bemærkninger skal jeg nu vende mig til det forliggende Finanslovsforslag, og jeg skal kun tillade mig nogle faa Bemærkninger angaaende de tre Konfliktspunkter, som ogsaa den ærede første Læser (Mazén) fremdrog. Da Universitetsspørgsmaalet vistnok har Aldersfortrinnet, skal jeg først omtale det. Som ogsaa den nævnte ærede Læser sagde, har der før været Strid om dette Spørgsmaal mellem de forskellige Faktorer af Lovgivningsmagten, hvilken Strid endte med en Overenskomst, ifølge hvilken man udrede 50,000 Kr. aarlig af den almindelige Statskasse, medens Resten blev dækket af Universitetets Formue. Naar nu altsaa den høitærede Kirke- og Undervisningsminister atter har fundet Anledning

til at reise denne Strid, saa forekommer dette mig at være et Brud paa den Overenskomst, som engang er indgaaet. Under Finanslovens Behandling ifjor udtalte det ærede 1ste Medlem for 9de Kreds (N. Rasmussen), at han ikke kunde forstaa, hvorfor Regjeringen lagde saa overvægtig stor Vægt paa at faae dette Spørgsmaal afgjort, saaledes som det var krævet i Finanslovsforlaget. Jeg skal nu udtale, at jeg har den samme Mangel paa Forstaaelse, og jeg skal tillade mig at motivere den. Det er vistnok de Mænds Hensigt, der i ligesvem Forstand staa Universitetet nærmest, at sikre dets Eksistens derved, at der — for at bruge det ærede 7de Medlem for 1ste Kreds (Mazén) Ord — henlægges en Kapital til dets Underholdning, over hvilken Lovgivningsmagten ikke kan disponere uden til en vis Grad og paa en vis Maade, hvilket med andre Ord vil sige, ved særlig Lov. Jeg tror ikke, at det ved særlig Lov at fastsætte en Fond, som er tilstrækkelig til Universitetets Underholdning, vilde være tilstrækkelig Sikring, uden forsaavidt som den Doktrin, det ærede Medlem fremsatte, var almindelig anerkjendt og havde vundet Hævd, den nemlig: De aarlige Finanslove hvile paa den bestaaende Lovgivning. Jeg tror ikke, at denne Sætning er anerkjendt. Den ærede Landstingsmand føiede ved den nævnte Leilighed til, at denue Sætning udtrykte et Princip. Jeg kan være enig med det ærede Medlem i, at den udtrykker et Princip, men den udtrykker ikke et anerkjendt Princip. Jeg skal tillade mig at gjøre opmærksom paa, at der overfor denne Sætning staaer en anden, der lyder saaledes: Den bestaaende Lovgivning hviler paa de aarlige Finanslove, og jeg skal bemærke, at jeg tror, at de Anskuelse, som vare gjældende i det Udvalg, der var nedsat af den grundlovgivende Rigsdag, vare i Overensstemmelse med denne sidste Sætning. Jeg siger altsaa, at, forsaavidt som det ærede Medlems Sætning ikke er almindelig anerkjendt og hævdet, saa vil der ikke være synderlig vundet ved at faae dette Forhold ordnet ved en særlig Lov. Jeg skal imidlertid ikke gaae ind paa at diskutere med det ærede Medlem om det meer eller mindre Berettigede i den ene eller den anden af disse Sætninger. Jeg skal kun sige, at heldigvis — dette kan maatte med nogen Ret gjælde til begge Sider — ere begge disse to Sætninger ulige lettere at opstille og gjentage, end at gennemføre fulot ud. Jeg ser altsaa ikke, at den tilstræbte Sikring vil være nærmere vundet ved særlig Lov. Men selv om dette var Tilfældet, ser jeg ikke, at de Mænd, der tilstræbe denne Ordning, komme en eneste Smule nærmere henimod en særlig Lov ved at faae dette Stridspunkt paa Finansloven afgjort paa den forlangte Maade. Jeg kan derfor ikke ret forstaa, at man lægger saa overordentlig stor Vægt paa dette